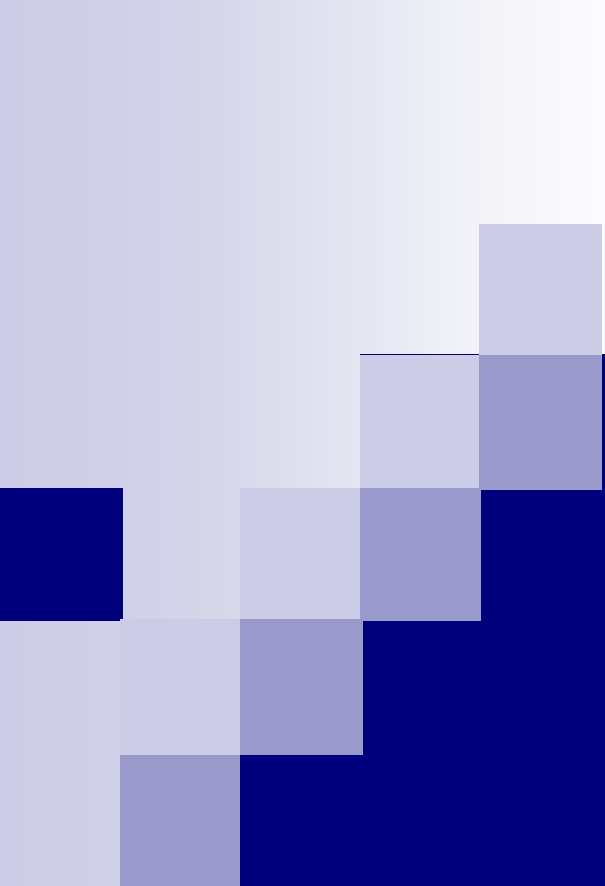

Algoritmizace

Daniel Průša, Robert Pěnička

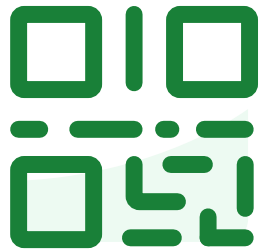
2025

- Merge sort, binární halda, Heap sort
- Radix sort, Counting sort

slido

Please download and
install the Slido app on
all computers you use

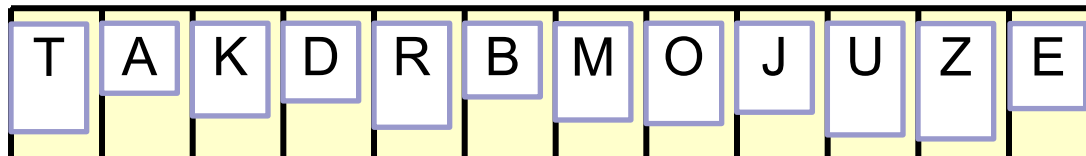
**Join at slido.com
#5749681**

① Start presenting to display the joining instructions on this slide.

Merge sort (řazení slučováním)

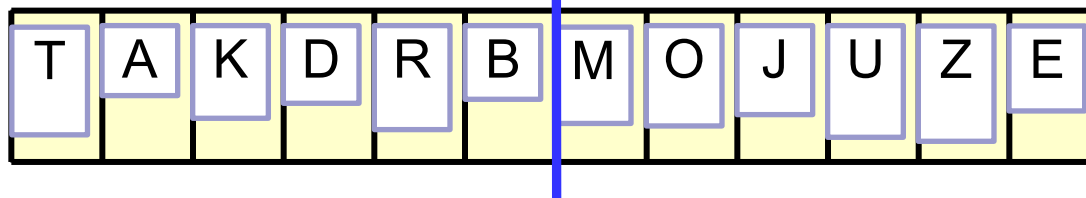
- John von Neumann (1945), technika rozděl a panuj

Vstup

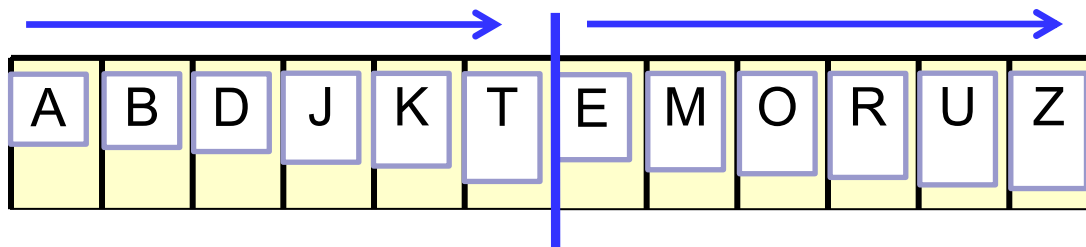
Vstup rozdělíme na 2 „stejně velké“ části

Rozděl

a každou část seřadíme rekurzivně.

2x rekurze

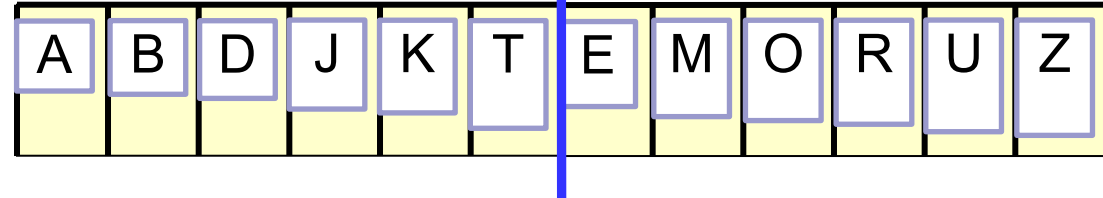

Nakonec obě části sloučíme v lineárním čase.

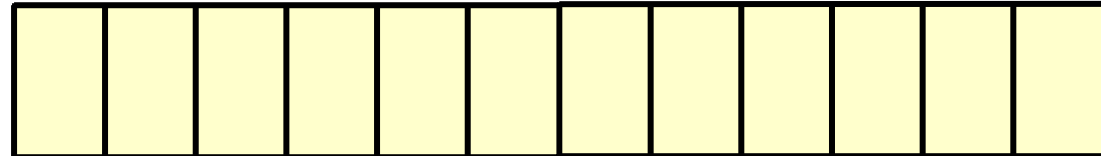
Merge sort

Ukazatel na první
nesloučený prvek
v levé/pravé části

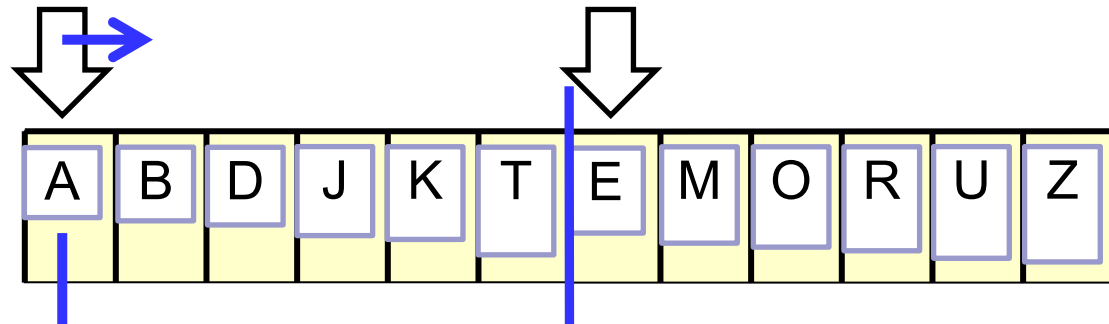
Sluč, inicializace

Pomocné pole

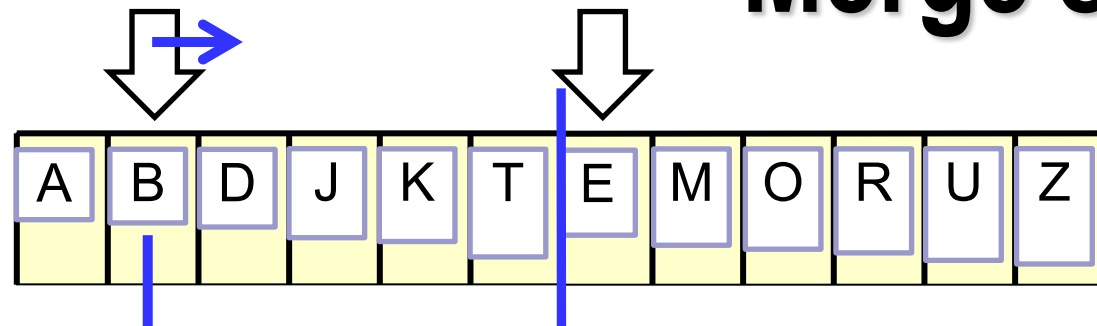

Sluč, 1. krok

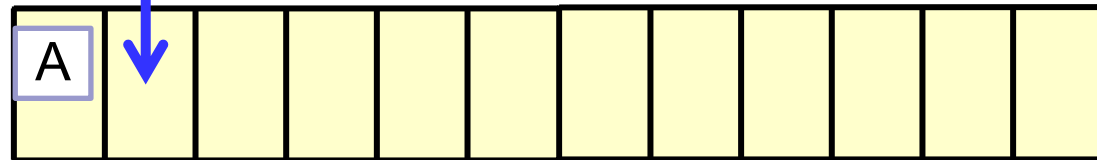

Merge sort

Sluč, 2. krok

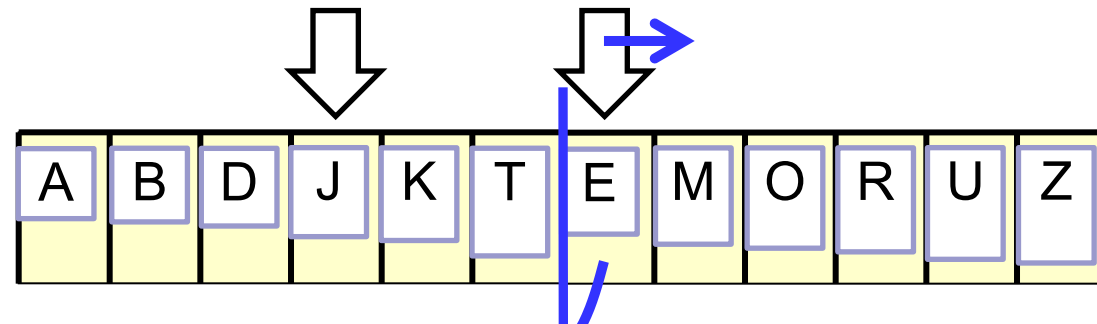

$B \leq E$

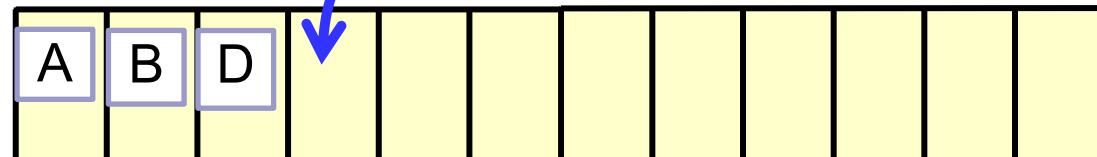

...

Sluč, 4. krok

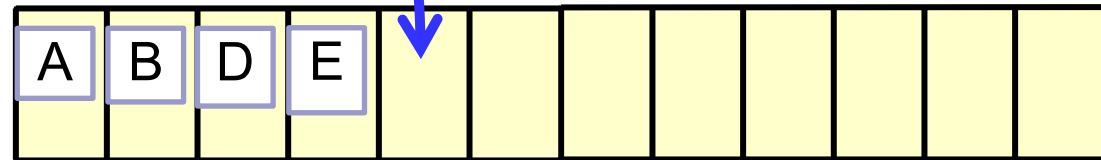
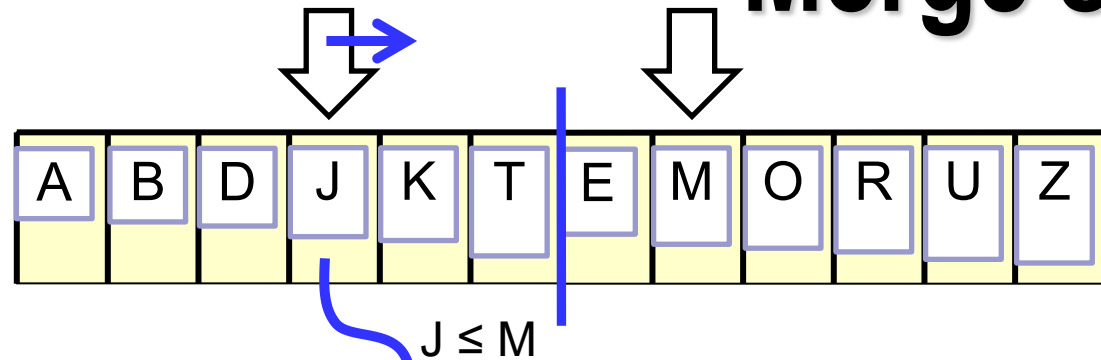

$J > E$

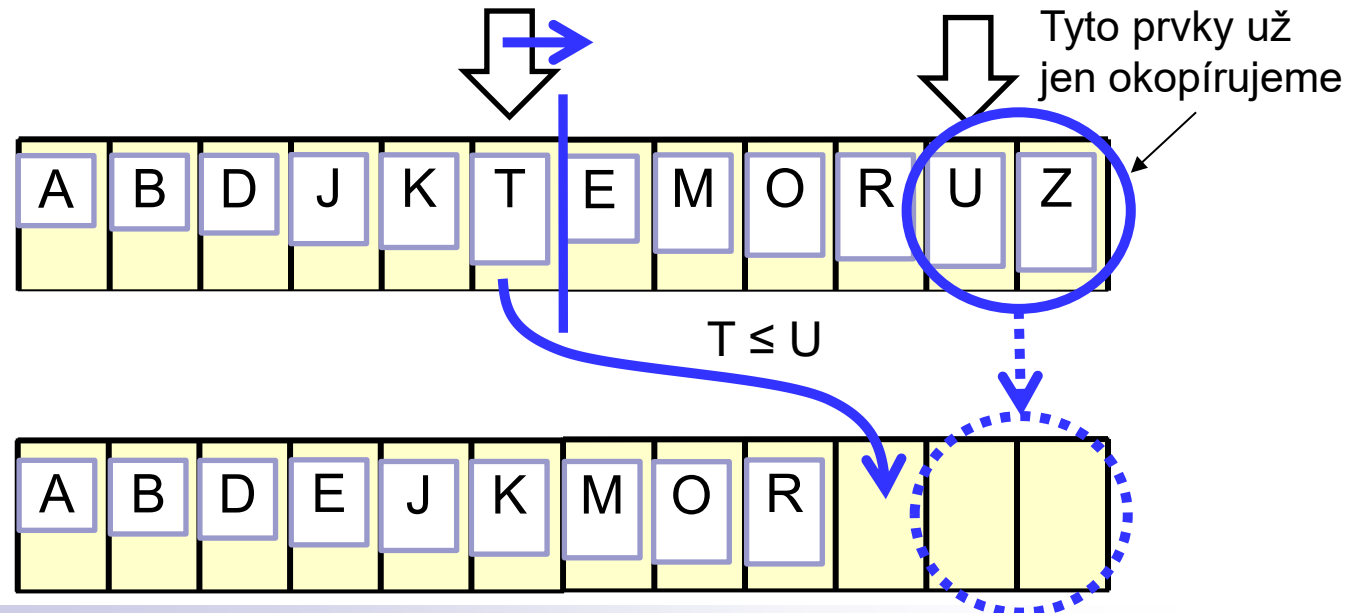
Merge sort

Sluč, 5. krok

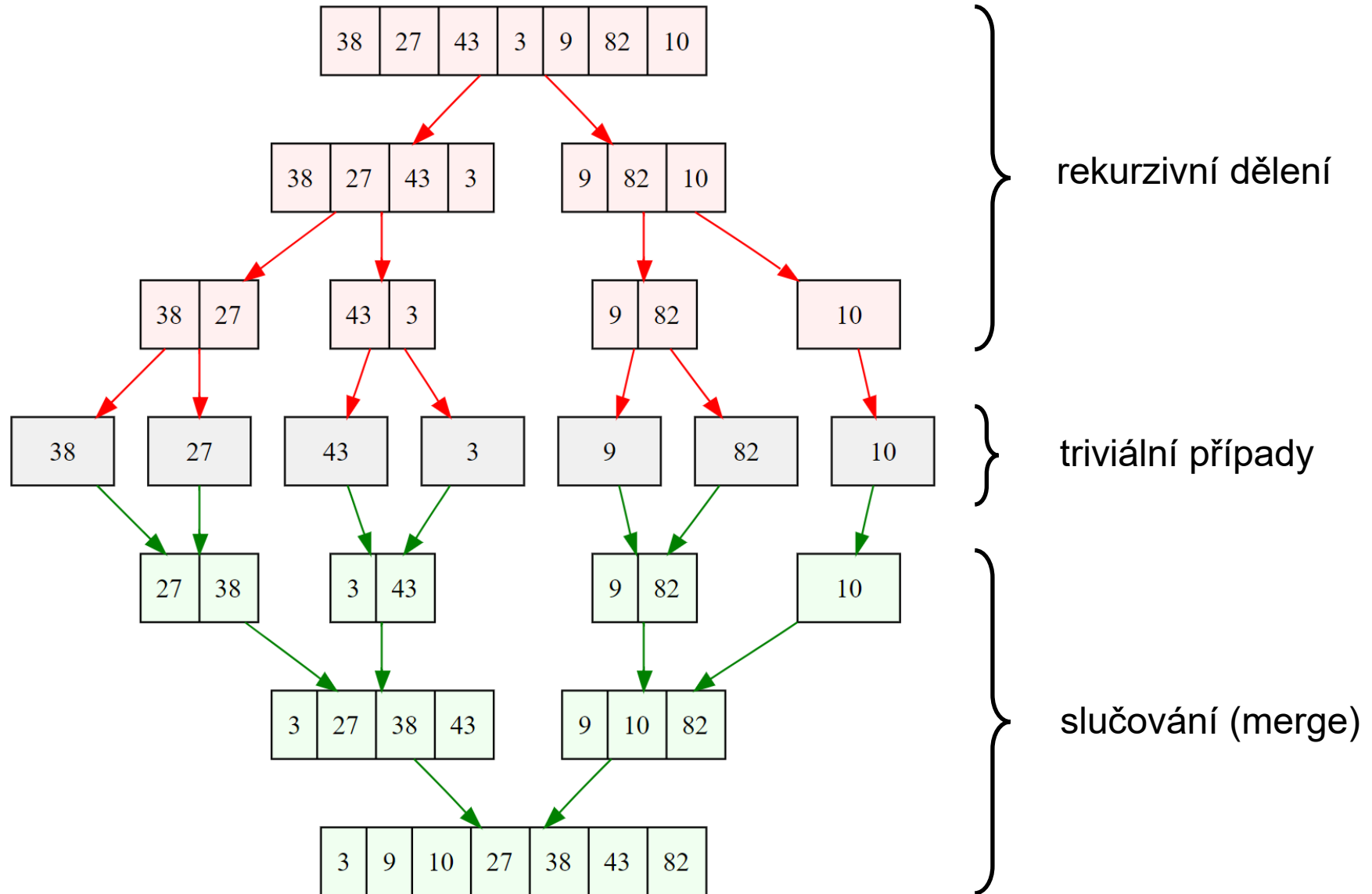

...

Sluč, 10. krok

Merge sort

Merge sort

```
void merge(int[] in, int[] out, int low, int high) {
    int half = (low+high)/2;
    int i1 = low;
    int i2 = half+1;
    int j = low;

    // compare and merge
    while ((i1 <= half) && (i2 <= high)) {
        if (in[i1] <= in[i2]) { out[j] = in[i1]; i1++; }
        else { out[j] = in[i2]; i2++; }
        j++;
    }

    // copy the rest
    while (i1 <= half) { out[j] = in[i1]; i1++; j++; }
    while (i2 <= high) { out[j] = in[i2]; i2++; j++; }
}
```

Merge sort

```
void mergeSort(int[] a) {
    int[] aux = Arrays.copyOf(a, a.length);
    mergeSort(a, aux, 0, a.length-1, 0);
}

void mergeSort(int[] a, int[] aux,
               int low, int high, int depthMod2) {
    int half = (low+high)/2;
    if (low >= high) return;

    mergeSort(a, aux, low, half, 1-depthMod2);
    mergeSort(a, aux, half+1, high, 1-depthMod2);

    // note the exchange of a and aux
    if (depthMod2 == 0) merge(aux, a, low, high);
    else                merge(a, aux, low, high);
}
```

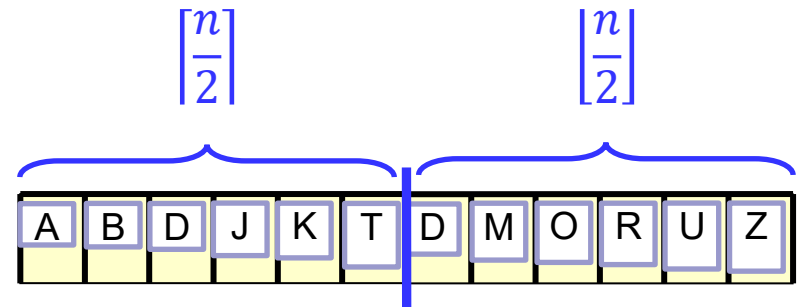
Merge sort

■ Asymptotická složitost

$$T(1) = \Theta(1)$$

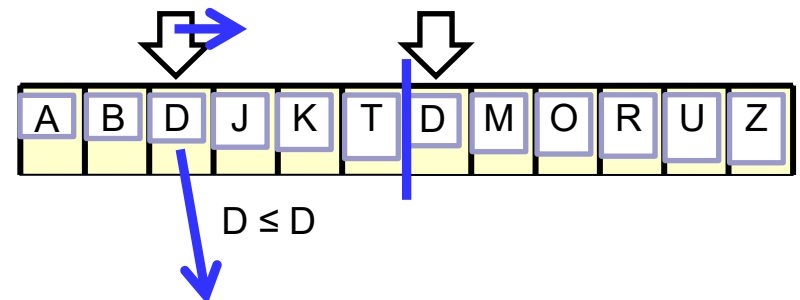
$$T(n) = 2T\left(\frac{n}{2}\right) + \Theta(n), \quad n > 1$$

$\Rightarrow T(n) \in \Theta(n \log n)$... podle mistrovské věty

■ Stabilita ✓

- prvky se přesunují pouze při slučování
- v případě rovnosti dvou prvků jejich relativní pořadí zachováme

slido

Please download and
install the Slido app on
all computers you use

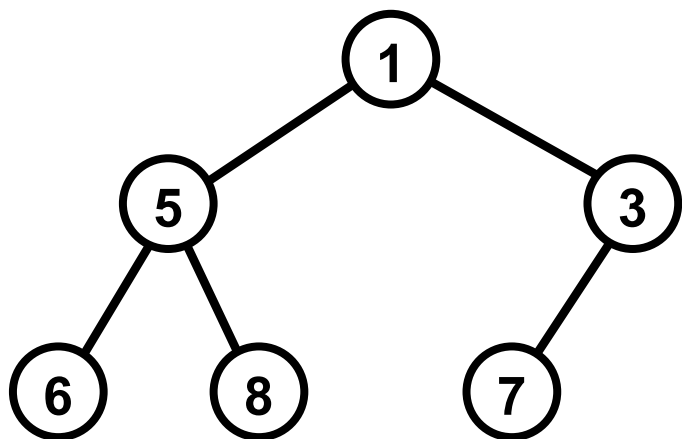
Audience Q&A

① Start presenting to display the audience questions on this slide.

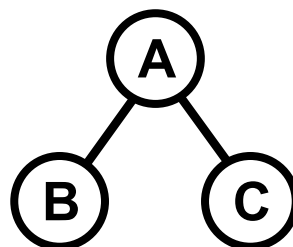
Binární halda

- Úplný binární strom
- Operace GetMin, DeleteMin, Insert
- Implementuje prioritní frontu

Vrchol haldy (kořen)
obsahuje minimum

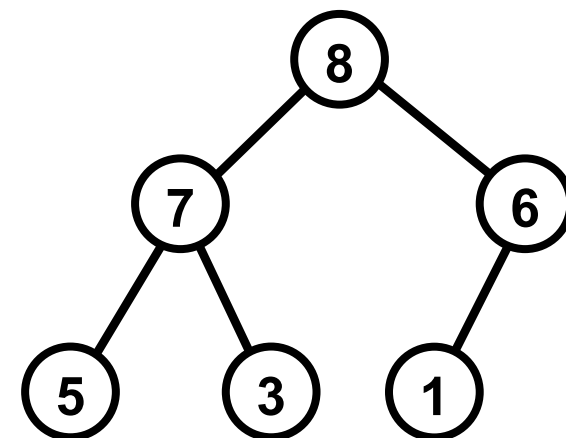

min-halda

Podmínka min-haldy:
 $A \leq B$ a $A \leq C$
(platí pro každý uzel)

alternativa:
max-halda
($A \geq B$ a $A \geq C$)

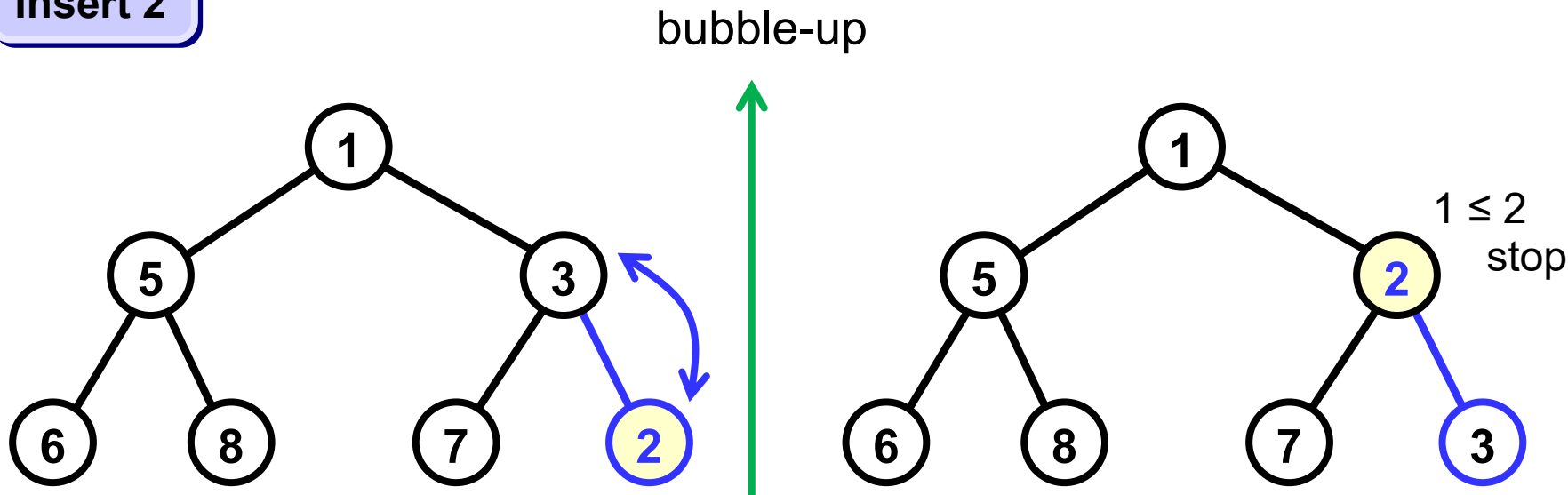

GetMax, DeleteMax

Insert v binární haldě

1. Nový prvek vložíme jako další list v pořadí
2. Na cestě ke kořeni kontrolujeme podmínku haldy a provádíme opravy (prohozením s rodičem)

Insert 2

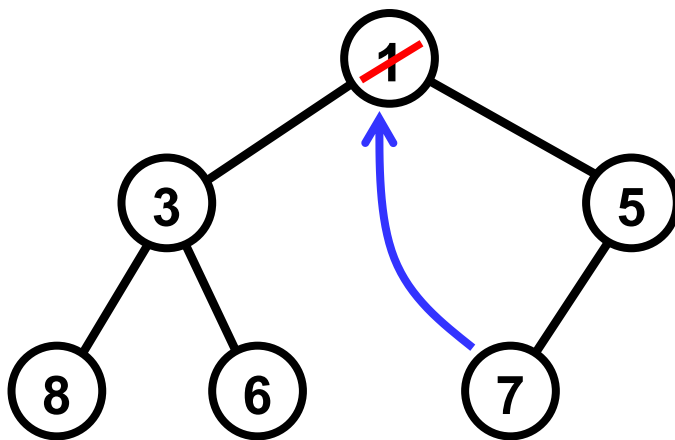

Časová složitost $O(\log n)$

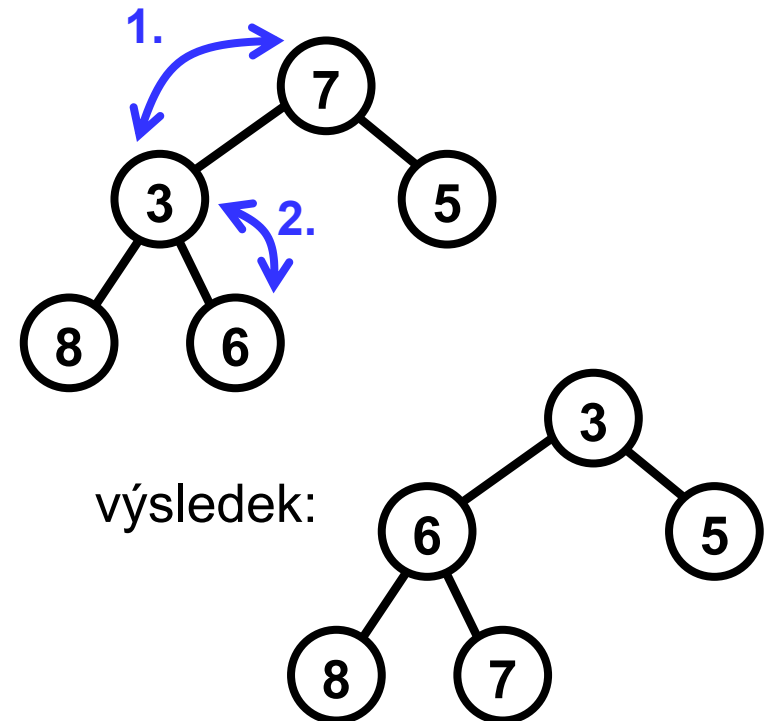
DeleteMin v binární haldě

1. Kořen nahradíme posledním listem
2. Na cestě od kořene k listům kontrolujeme podmínku haldy a provádíme opravy (prohozením s menším potomkem)

DeleteMin

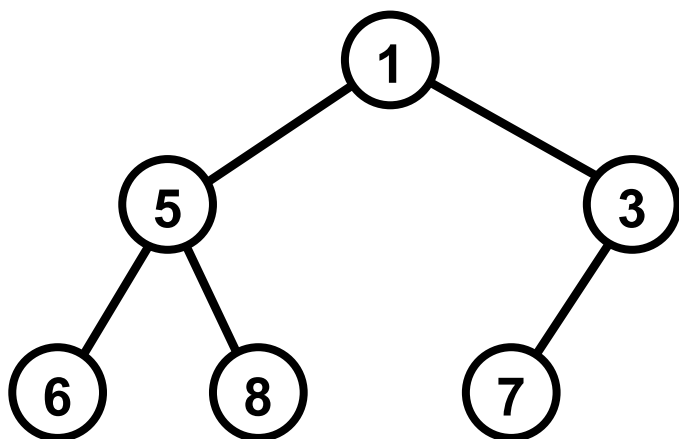

bubble-down

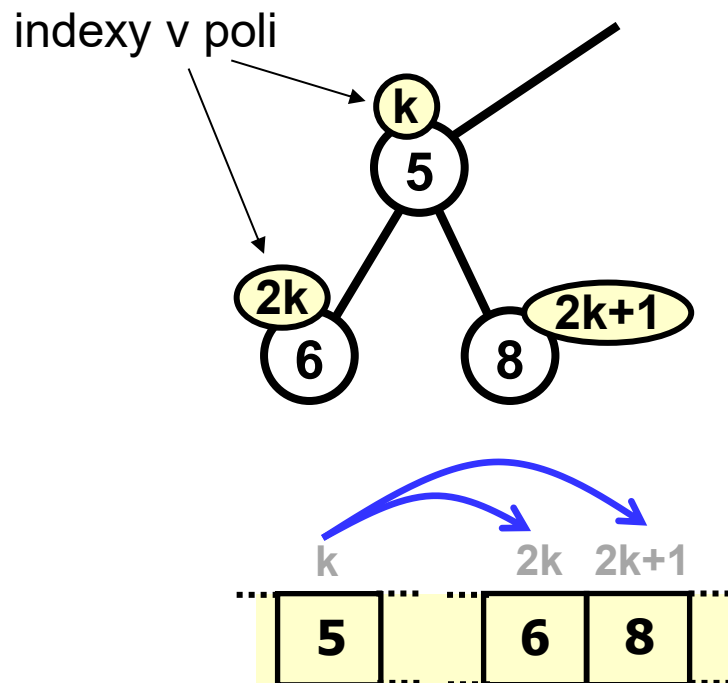
Časová složitost $O(\log n)$

Reprezentace haldy v poli

1	2	3	4	5	6
1	5	3	6	8	7

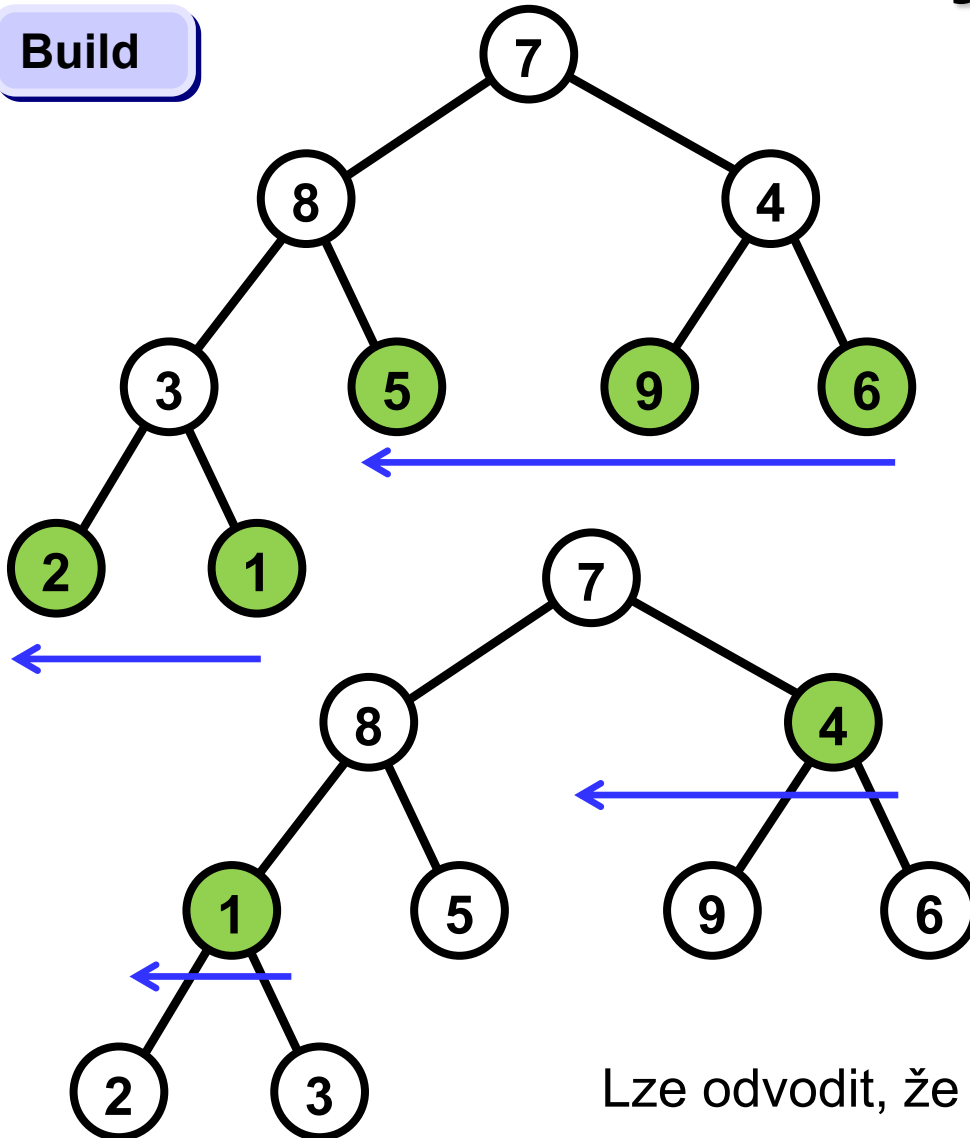
vrchol haldy je prvním prvkem pole

potomci prvku na indexu k jsou
na indexech $2k$ (levý) a $2k+1$ (pravý)

Vybudování haldy

Build

- V poli reprezentujícím haldu postupujeme od posledního prvku k prvnímu.
- Podstrom zakořeněný v listu je halda.
- Pokud v podstromu je pravidlo haldy porušeno jen v jeho kořeni, napravíme to provedením bubble-down.

Lze odvodit, že Build má časovou složitost $\Theta(n)$.

slido

Please download and
install the Slido app on
all computers you use

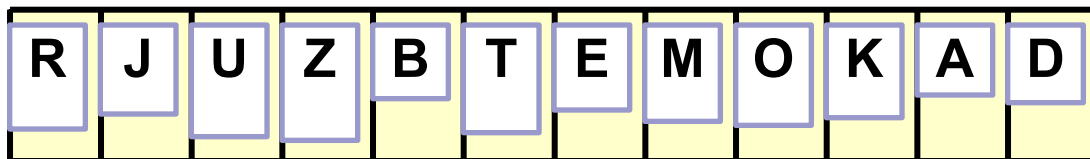

Proč je časová složitost operace Build pro binomiální haldu $\Theta(n)$?

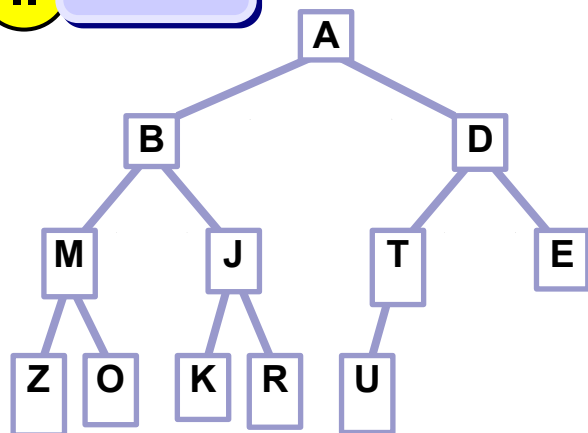
① Start presenting to display the poll results on this slide.

Heap sort (řazení haldou)

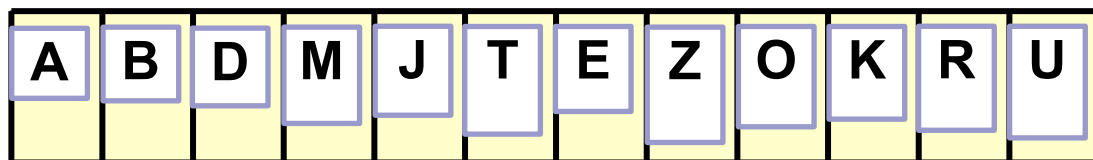
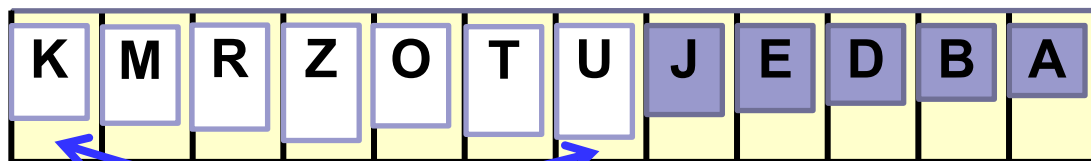
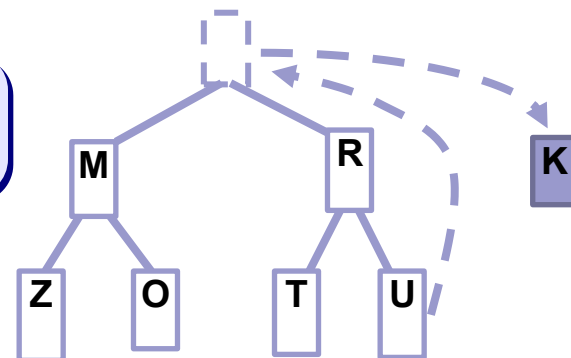
I Vstup

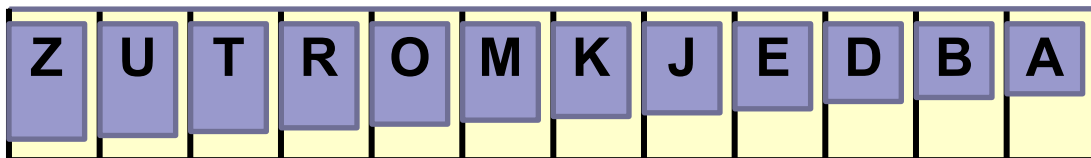
II Build

III for (i = 1; i <= n; i++)
DeleteMin;

IV Výstup

Heap sort

// array: a[1]...a[n] !!!!

```
void heapSort(Item[] a, int n) {
```

// create a heap

II

```
for (int i = n/2; i > 0; i--)
```

```
    repairTop(a, i, n);
```

// bubble-down

// sort

III

```
for (int i = n; i > 1; i--)
```

```
    swap(a, 1, i);
```

// swap a[1] and a[i]

```
    repairTop(a, 1, i-1);
```

// bubble-down

```
}
```

```
}
```

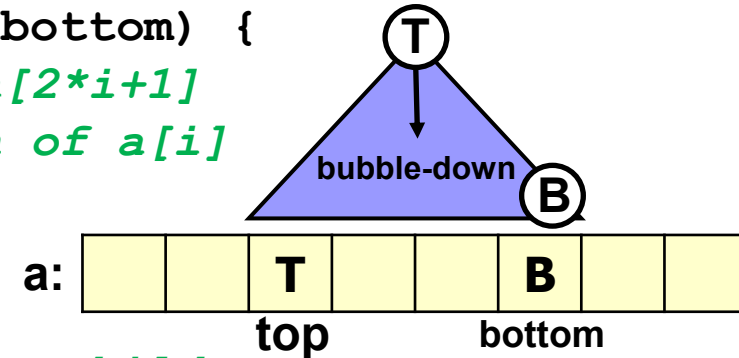
Heap sort

```
// array: a[1]...a[n] !!!!!
void repairTop(Item[] a, int top, int bottom) {
    int i = top;           // a[2*i] and a[2*i+1]
    int j = i*2;           // are children of a[i]

    Item topVal = a[top];

    // select smaller child
    if ((j < bottom) && (a[j] > a[j+1])) j++;

    // while (topVal > children)
    //     move children up
    while ((j <= bottom) && (topVal > a[j])) {
        a[i] = a[j];
        i = j;  j = j*2; // skip to next child
        if ((j < bottom) && (a[j] > a[j+1])) j++;
    }
    a[i] = topVal;        // put topVal where it belongs
}
```


Heap sort

- Asymptotická složitost pro vstupní pole délky n

Build + n -krát DeleteMin

$$\Rightarrow \Theta(n) + O(n \log n) = O(n \log n)$$

- Heap sort není stabilní

Empirické porovnání

Délka pole	% seř.	Doba běhu v milisekundách, není-li uvedeno jinak					
		Sort					
		Select	Insert	Bubble	Quick	Merge	Heap
10	0%	0.0005	★ 0.0002	0.0005	0.0004	0.0009	0.0005
10	90%*	0.0004	★ 0.0001	0.0004	0.0004	0.0007	0.0005
100	0%	0.028	0.016	0.043	0.081	0.014	★ 0.011
100	90%	0.026	★ 0.003	0.030	0.010	0.011	0.011
1 000	0%	2.36	1.30	4.45	★ 0.12	0.19	0.17
1 000	90%	2.31	0.18	2.86	0.16	★ 0.15	0.16
10 000	0%	228	130	450	★ 1.57	2.40	2.31
10 000	90%	229	17.5	285	1.93	★ 1.68	2.11
100 000	0%	22 900	12 800	45 000	★ 18.7	31.4	31.4
100 000	90%	22 900	1 760	28 500	27.4	★ 24.6	25.5
1 000 000	0%	38 min	22 min	75 min	★ 237	385	570
1 000 000	90%	38 min	2.9 min	47.5 min	336	★ 301	381

* 90% prvků vstupního pole je na správné pozici

Prostředí: Intel(R) 1.8 GHz, Microsoft Windows XP SP3, jdk 1.6.0_16

slido

Please download and
install the Slido app on
all computers you use

Jaký je očekávaný počet fixních bodů v náhodně vygenerované permutaci n prvků, kde fixní bod je prvek, který zůstává na své původní pozici?

① Start presenting to display the poll results on this slide.

slido

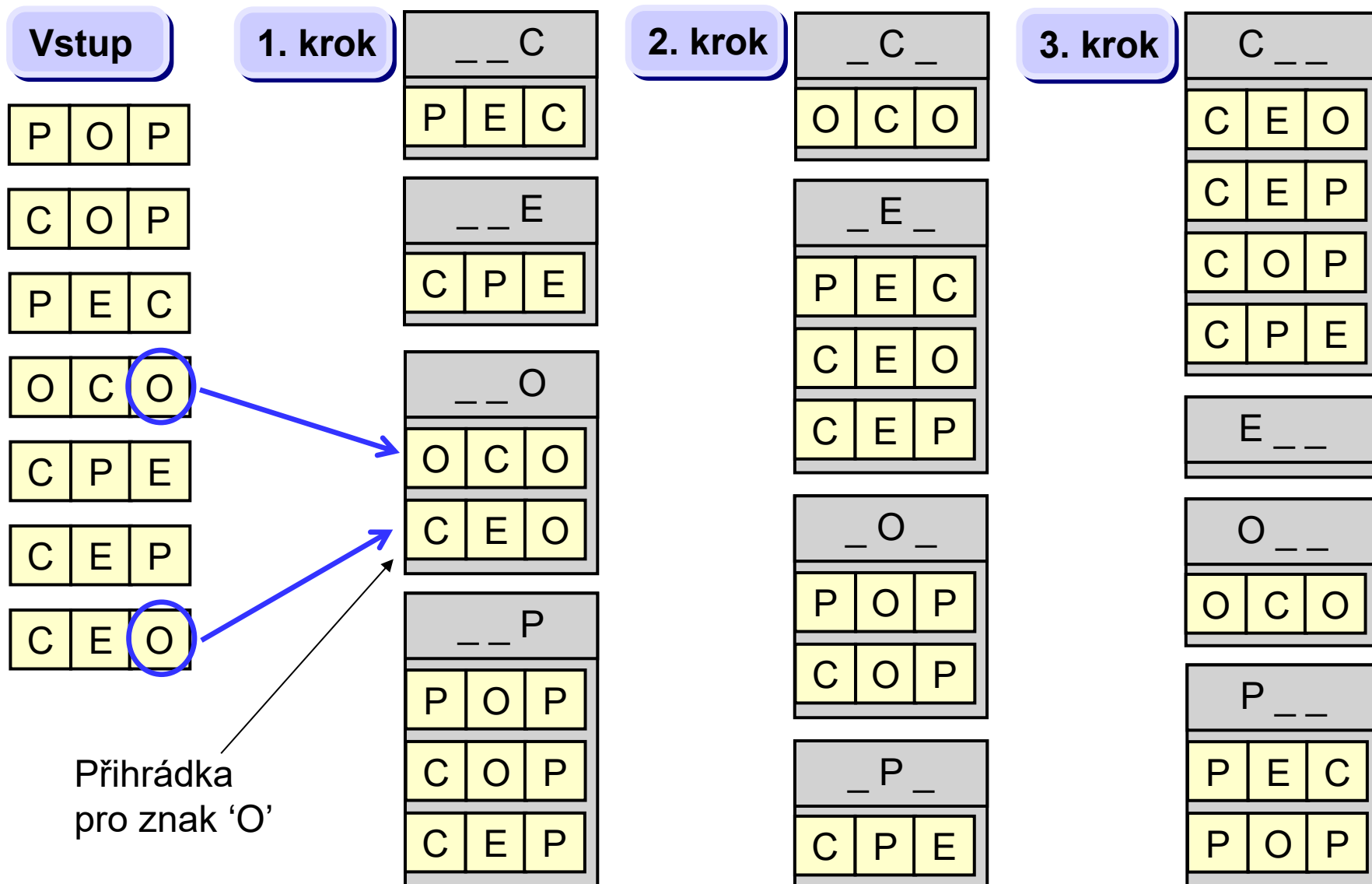
Please download and
install the Slido app on
all computers you use

Audience Q&A

① Start presenting to display the audience questions on this slide.

Radix sort (příhrádkové řazení)

Radix sort

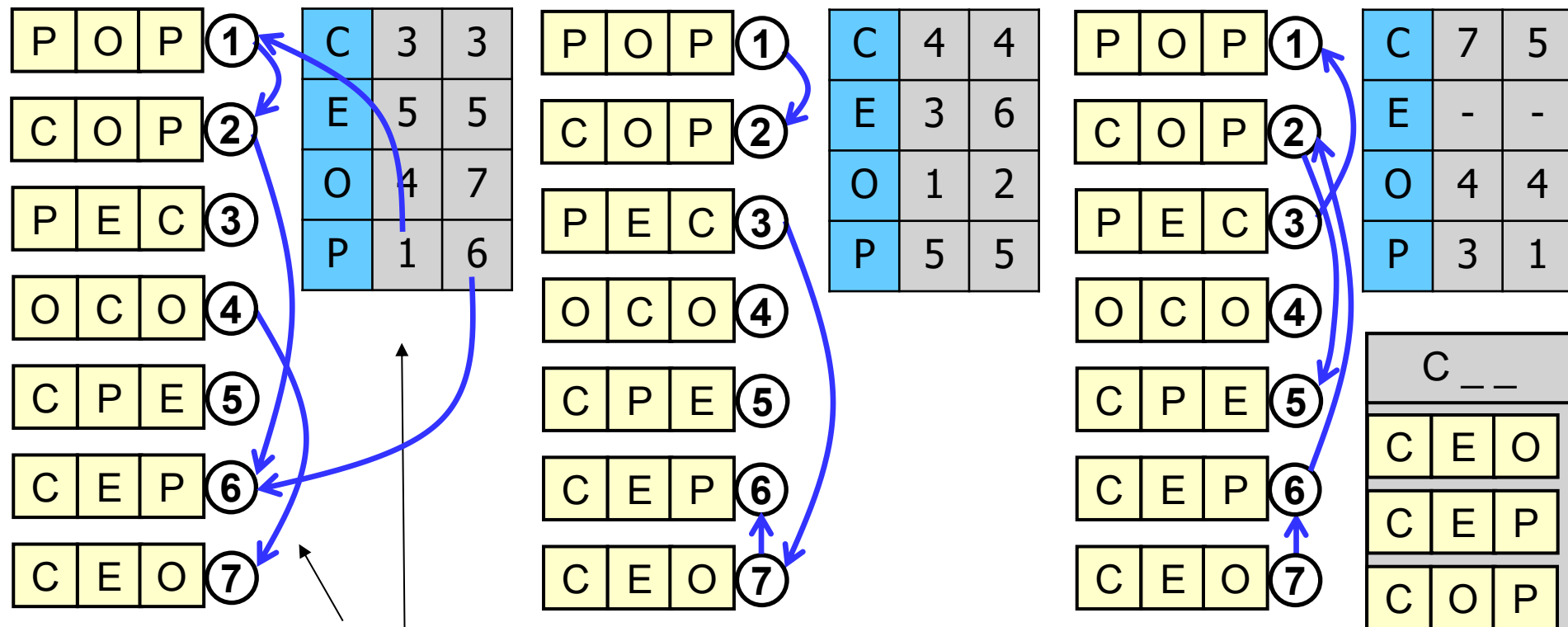
- Implementace bez přesouvání vstupních dat

1. krok

začátek
konec

2. krok

3. krok

Příhrádky reprezentujeme
tabulkou a polem ukazatelů.

Příhrádka z 3. kroku
pro porovnání.

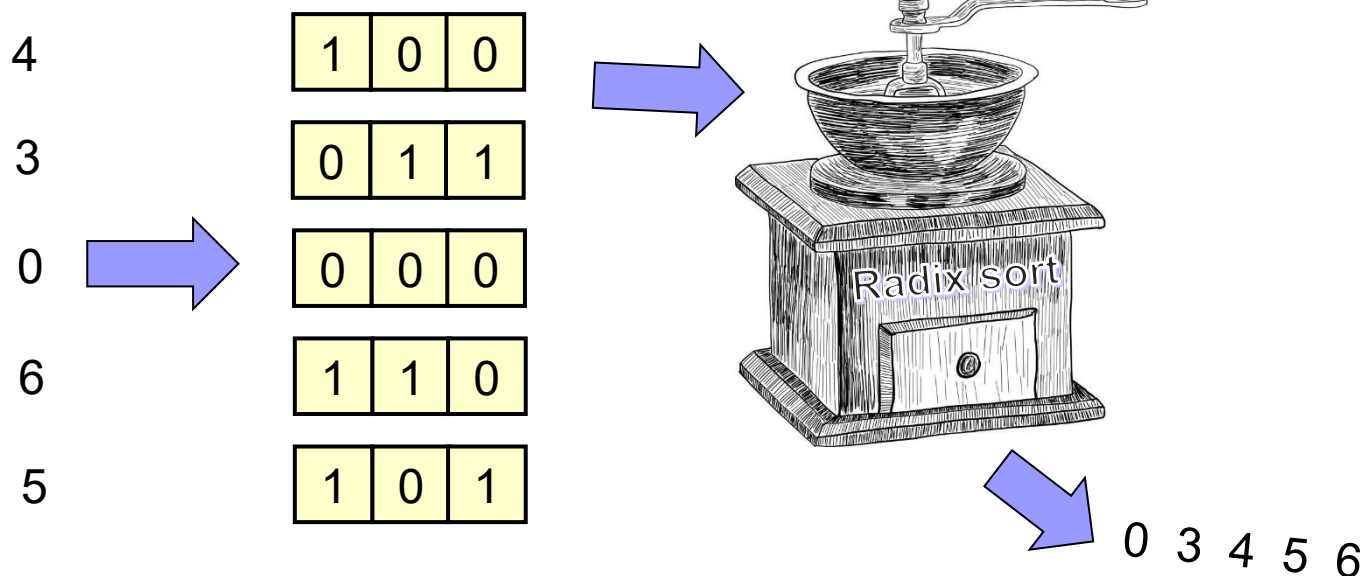
Radix sort

- Řadíme n řetězců délky k nad abecedou Σ .
- Časová složitost:
 - jeden krok ... $\Theta(n + |\Sigma|)$
 - k kroků ... $\Theta(k \cdot (n + |\Sigma|)) = \Theta(k \cdot n)$ (pro fixní abecedu)
- Stabilní řazení.

Radix sort – zamyšlení

Každé celé nezáporné číslo můžeme vyjádřit jako binární řetězec (doplňný zleva nulami pro dosažení jednotné délky).

Pokud setřídíme n různých celých nezáporných čísel pomocí Radix sortu, dosáhneme lepší asymptotické složitosti než $O(n \log n)$?

Audience Q&A

① Start presenting to display the audience questions on this slide.

Counting sort (řazení počítáním)

- Vhodný pro řazení velkého pole prvků nabývajících jen malého počtu různých diskrétních hodnot.

Vstup

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
10	3	8	8	6	3	8	10	6	10	8	5

Četnosti

minimum →	3	4	5	6	7	8	9	10	← maximum
	2	0	1	2	0	4	0	3	

Výstup

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3	3	5	6	6	8	8	8	8	10	10	10

Pokud ale řadíme objekty, musíme postupovat jinak.

Counting sort

četnost 0

Četnosti

pole C

3	4	5	6	7	8	9	10
2	0	1	2	0	4	0	3

Pole C a D
indexujeme od 1

$D[1] = C[1]$
 $D[i] = D[i-1] + C[i], i = 2, \dots, D.length$

Indexy
posledních
výskytů

pole D

3	4	5	6	7	8	9	10
2	2	3	5	5	9	9	12

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3	3	5	6	6	8	8	8	8	10	10	10

Counting sort

Vstup

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
10	3	8	8	6	3	8	10	6	10	8	5

Indexy
posledních
výskytů

3	4	5	6	7	8	9	10
2	2	3	5	5	9	9	12

Prvky řadíme na
jejich pozici pozpátku

Výstup

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		5									

Index snížeme o 1

Counting sort

Vstup

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
10	3	8	8	6	3	8	10	6	10	8	5

Indexy
posledních
výskytů

3	4	5	6	7	8	9	10
2	2	2	5	5	9	9	12

Prvky řadíme na
jejich pozici pozpátku

Index snížeme o 1

Výstup

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		5						8			

Counting sort

Vstup

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
10	3	8	8	6	3	8	10	6	10	8	5

Indexy
posledních
výskytů

3	4	5	6	7	8	9	10
2	2	2	5	5	8	9	12

Prvky řadíme na
jejich pozici pozpátku

Index snížeme o 1

Výstup

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		5						8			10

...

Counting sort

- Řadíme n prvků jejichž celočíselné klíče jsou z intervalu délky m .
- Časová složitost je $\Theta(n + m)$.
- Místo pole četností lze použít HashMap.
- Stabilní řazení.

slido

Please download and
install the Slido app on
all computers you use

Audience Q&A

① Start presenting to display the audience questions on this slide.